

ת"פ (ראשון לציון) 62420-07-21 - מדינת ישראל נ' דניל טפמן

ת"פ (ראשון-לציון) 62420-07-21 - מדינת ישראל נ' דניל טפמן ואח'שלום ראשון-לציון

ת"פ (ראשון-לציון) 62420-07-21

מדינת ישראל

נגד

1. דניל טפמן

2. מיכאל גבאי

בית משפט השלום בראשון-לציון

[10.06.2024]

כבוד השופטת, סגנית הנשיא שירלי דקל נוח

גזר דין- נאשם 2

כתב האישום המתוקן

נאשם 2 (להלן: "הנאשם") הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר דיוני, בכתב אישום מתוקן בעבירה של תקיפה חבלנית בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 382(א) + סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"). על פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 30.5.2020 ישב ש' צ' (להלן: "המתלונן") על חומת בטון מחוץ למועדון ברחוב ברשבסקי בראשון לציון (להלן: "המקום"), יחד עם חבריו, שזהותם אינה ידועה למאשימה (להלן: "החברים"). בנסיבות אלו, הגיע למקום נאשם 1, בעודו תחת השפעת אלכוהול, וללא כל סיבה הנראית לעין, הכה באגרוף בפניו של המתלונן. בתגובה השיב לו המתלונן במכה לרגלו באמצעות ידו ונאשם 1 הכה בפניו של המתלונן כך שראשו נהדף אחורנית.

באותן הנסיבות, קם המתלונן מהספסל, והוא ונאשם 1 החלו להחליף ביניהם מהלומות, במהלכן נפלו שניהם ארצה. בהמשך למתואר, נעמדו החברים בין נאשם 1 למתלונן, ונאשם 1 הכה את המתלונן במכות אגרוף לפניו, עד שהמתלונן נפל ארצה וכך גם נאשם 1.

באותן הנסיבות, שעה שנאשם 1 והמתלונן על הרצפה, רץ הנאשם ובעט פעמיים בפלג גופו העליון של המתלונן, ובהמשך בעט בו פעם נוספת. מיד ובסמוך, חבריו של המתלונן הרחיקוהו מן המקום. כתוצאה ממעשי הנאשמים, דימם המתלונן מפניו ומפיו ונגרמו לו חבלות חמורות בדמות שבר במנדיבולה משמאל עם תזוזה של הפרגמטים מלווה בשן שבורה, שבר נוסף פרה-סימפיזיס מימין וכן, שברים בעצמות אפו. במעשיו האמורים לעיל תקף הנאשם את המתלונן, בצוותא חדא עם נאשם 1, וגרם למתלונן חבלה של ממש. ההסדר הדיוני בין הצדדים ותסקירי שירות המבחן

בהתאם להסדר הדיוני שגובש בין הצדדים, כתב האישום תוקן כמפורט לעיל, הנאשם הודה והורשע בעבירה המיוחסת לו, ולאור גילו הצעיר נשלח לשירות המבחן לקבלת תסקיר. בין הצדדים לא היו הסכמות עונשיות, והוסכם ביניהם כי ישובו וישוחחו ביניהם לאחר קבלת התסקיר.

תסקירי שירות המבחן

במהלך הדיונים בתיק התקבלו שלושה תסקירים בעניינו של הנאשם, שתמציתם תפורט להלן:
תסקיר מיום 20.04.2023 - שירות המבחן פירט את הרקע האישי והמשפחתי המורכב של הנאשם, שיפורט בגזר הדין בתמצית מטעמי צנעת הפרט.

הנאשם בן 22, רווק ומתגורר בראשון לציון. הנאשם עובד מזה כשנה כטכנאי בחברת תקשורת. הנאשם, בן יחיד, גדל והתגורר בראשון לציון עם אמו, תחת תנאים משפחתיים מורכבים והוריו התגרשו במהלך הריונה של אמו. מאז היוולדו ולאורך השנים, קיים נתק בין הנאשם לבין אביו, שנישא בנישואים שניים ושלישיים ולו ילדים נוספים, אותם הנאשם אינו מכיר.

בהיותו בן 3, אמו של הנאשם נישאה בשנית, כשבן זוגה התגורר עמה עד שהנאשם הגיע לגיל 12. ביחס לכך תיאר הנאשם כי בן הזוג של אמו היווה עבורו דמות אבהית תומכת, אוהבת ומציבת גבול. לאחר גירושיה השניים של האם, נותק הקשר בין הנאשם לבין בן זוגה של האם וחלה התדרדרות במצבה הרגשי, הנפשי והתפקודי של האם, שהשפיעה באופן משמעותי על הטיפול בנאשם.

הנאשם תיאר כי על רקע האמור, חבר לחברה שולית וזו סיפקה את צרכיו בנראות ושייכות. באותה תקופה, נחשף הנאשם לראשונה לשימוש בסיגריות ואלכוהול, וכשנה מאוחר יותר גם לשימוש בסם מסוג קאנביס, כשלאורך השנים עשה בו שימוש ספורדי וחברתי וכן העמיק בקשריו השוליים לאורך שנות התבגרותו. על רקע אורח החיים השולי אותו ניהל, עזב הנאשם את המסגרת החינוכית לאחר 10 שנות לימוד, ואין בידו תעודת בגרות. באותה התקופה, נעדר הנאשם דמויות הוריות מציבות גבול, ועל אף ניסיונות מצד המסגרת החינוכית לערב את אמו במצבו היא נמנעה משיתוף פעולה.

הסתבכותו הראשונה של הנאשם עם החוק ארעה עת היה כבן 17, אז נעצר לראשונה, ונשפט בבית המשפט לנוער על עבירות בתחום החזקה וסחר בסמים, עליהן נידון לעונשים של שירות לתועלת הציבור וענישה נלווית, כשבאותה העת, ניתק את הקשר עם אמו.

הנאשם קיבל פטור מגיוס לשירות צבאי על רקע מעורבותו בפלילים, אולם בסיוע גורמי הרווחה שולב במכינה קדם צבאית אותה סיים בהצלחה, ובהמשך גויס לשירות צבאי כחייל בודד בתפקיד נהג. על רקע קשיים בשירות הצבאי, ונוכח רגרסיה שחלה במצבו הנפשי, הגיש הנאשם בקשת פטור ושוחרר משירות צבאי לאחר כשנה וחצי של שירות. באשר לעבירה הנדונה, תיאר הנאשם כי באותו הערב יצא לבלות עם נאשם 1 וחבר נוסף, אשר להם היכרות קודמת מילדות. לאחר שצרכו יחד אלכוהול, איבד נאשם 1 שליטה והחל לתקוף באלימות אדם אחר, ללא כל התגרות או סיבה. הנאשם תיאר כי תחילה ניסה לעצור את הקטטה, אולם לאחר שספג אלימות בסיטואציה המתוארת, איבד שליטה ופעל כמתואר בכתב האישום המתוקן.

הנאשם תיאר את חווית המעצר כמטלטלת ומרסנת, במהלכה הבין את חומרת מצבו, דפוסיו הבעייתיים והצורך בסיוע מקצועי, על מנת לערוך שינוי חיובי באורחות חייו.

הנאשם לקח אחריות על מעשיו והביע חרטה באשר אליהם, כשהוא מבין כי יש להם מחיר. לצד זאת, הנאשם ביטא חשש מעונש בדמות מאסר, שישלך על יכולתו להמשיך ולפרנס את עצמו, בהיעדר גורמי תמיכה מסוג כלשהו בחייו. הנאשם הביע נכונות להשתתף במסגרת טיפולית ייעודית בשירות המבחן, אך ציין כי עודנו צורך סמים באופן ספורדי ומבין כי עליו להפסיק את השימוש בהם לחלוטין. במהלך תהליך האבחון, מסר הנאשם שלוש בדיקות שתן, שהעידו על הימצאות שרידי סם מסוג קאנביס. בהתייחסותו לכך מסר הנאשם כי אלו שייכים לאדם אחר שעשה שימוש בקאנביס במחיצתו. הנאשם שיתף כי כיום הוא אינו בקשר עם הוריו, ולפני כחצי שנה הצליח לחדש את הקשר עם בן הזוג לשעבר של אמו ומאז הם שומרים על קשר טלפוני, כשבן הזוג מהווה עבורו גורם מסייע ותומך. להתרשמות שירות המבחן, הנאשם אדם צעיר, שגדל בתנאי חיים משפחתיים מורכבים, בחוויית בדידות, נטישה, דחייה וחסכים רגשיים עמוקים. עוד ובנוסף, התרשם כי הנאשם מאופיין באישיות המנעותית, בלתי בשלה ותלותית וניכר כי יכולותיו ומשאביו הרגשיים מוגבלים וכן כי הנאשם נעדר מיומנויות לניהול אורח חיים בוגר, אחראי ותקין, ונוטה לפתרונות הרסניים, בפרט במצבי לחץ ומצוקה. בנוסף, התרשם שירות המבחן כי הנאשם פיתח דפוס התמכרות לשימוש בסמים, מתקשה להימנע מהשימוש בהם לאורך זמן, זקוק לסיוע טיפולי בתחום הגמילה והסמים וכי התערבות טיפולית עשויה לקדם את שיקומו של הנאשם, ולתרום להפחתת הסיכון להישנות ביצוע עבירות נוספות בעתיד.

בהתאם לכך, המליץ שירות המבחן על תקופת דחייה בת 5 חודשים, במהלכה יפעל לשילובו של הנאשם ביחידה לטיפול בהתמכרויות ויגבש המלצות במסגרת תסקיר משלים. תסקיר משלים מיום 19.12.2023 - שירות המבחן דיווח כי במהלך תקופת הדחייה יצר הנאשם קשר ראשוני עם גורמי הטיפול ביחידה לטיפול בהתמכרויות בראשון לציון, אולם על רקע שינוי מקום וכתובת מגוריו, השתלב לבסוף בטיפול ביחידה לטיפול בהתמכרויות בבאר שבע.

הנאשם מסר כי מזה כשלושה חודשים משולב בטיפול קבוצתי ופרטני, בתכנית טיפולית ייעודית לצעירים. ביחס לכך תיאר הנאשם כי הצליח לרכוש הבנה רבה באשר לדפוס חשיבתו ובחירותיו הבעייתיות ולקדם עצמו, והביע נכונות להשתלב בקבוצה טיפולית נוספת והמשכית לעוברי חוק צעירים. בנוסף מסר הנאשם כי הוא ממוקד בעבודתו וקידומו האישי, מנהל אורח חיים יציב וכי פעל לניתוק קשריו החברתיים הבעייתיים, שקדמו לביצוע העבירה הנוכחית. שירות המבחן ציין כי ממידע שהגיע מגורמי טיפול ביחידה להתמכרויות בבאר שבע, הנאשם שולב במסגרת היחידה לטיפול בהתמכרויות במשך כ-3 חודשים, במהלכם הגיע לכל 12 המפגשים הטיפוליים. הנאשם הצליח להיעזר ולהיתמך על ידי גורמי הטיפול ולהוות גורם תומך גם עבור המשתתפים האחרים, ומסר בדיקות שתן שבועיות שהעידו על ניקיון משימוש בסמים.

שירות המבחן ציין כי המסלול הטיפולי לצעירים תוכנן לתקופה של 6 חודשים, אולם לאור מעבר מגורים נוסף של הנאשם וחזרה למגורים בראשון לציון, הטיפול בו הופסק.

עוד עלה מהמידע שהתקבל כי הנאשם מתמודד עם קשיים הנלווים לאתגרים נוכח גילו הצעיר, כמו גם לבחירות במישורי חייו השונים, כשהוא נעדר דמויות הוריות או מבוגרות מלוות, וכי שילובו בשיחות ובטיפול המיועד לעוברי חוק צעירים, יסייע לו להעמיק ולקדם עצמו.

להערכת שירות המבחן, בעת הזו חלה הפחתה בסיכון להישנות עבירות דומות בעתיד. נוכח גילו הצעיר של הנאשם, הזמן שחלף ממועד ביצוע העבירה, שיתוף הפעולה עם גורמי הטיפול ונכונותו של הנאשם להשתלב בקבוצה טיפולית נוספת ייעודית לעוברי חוק צעירים, שירות המבחן בא בהמלצה להעמיד את הנאשם בצו מבחן למשך שנה וחצי והטלת צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 150 שעות, בשים לב לכך שהנאשם יתקשה לעמוד בביצוע היקף שעות נכבד יותר.

תסקיר משלים מיום 10.4.2024 - שירות המבחן דיווח כי בחודש פברואר 2024 השתלב הנאשם בקבוצה טיפולית שבועית ייעודית לעוברי חוק צעירים בראשון לציון הפועלת במסגרת שירות המבחן, שמטרתה הקניית דרכי חשיבה והתנהגות שקולות ומתוכננות, תוך פיתוח מיומנויות לשליטה פנימית ויכולת להתמודד עם סמכות. מזה למעלה מחודשיים, הנאשם מגיע באופן סדיר ועקבי למפגשים, עומד בכללי הטיפול, מעורב בשיח וקשוב לחברי הקבוצה. להערכת שירות המבחן, הנאשם מצוי בתהליך טיפול ראשוני וחיובי, במסגרתו בוחן את התנהלותו ובחירותיו ומבטא מוטיבציה להמשיך בטיפול הקבוצתי, ולרכוש כלים שיעצימו את יכולתו להתמודד עם מצבי משבר וקונפליקט. צוין כי הנאשם עובד בחודשים האחרונים כשכיר בחברה לממכר מכוניות, מתאר אורח חיים יציב ומסר כי ניתק קשריו החברתיים הבעייתיים שקדמו לביצוע העבירה הנוכחית. שירות המבחן שב על המלצתו לענישה טיפולית-שיקומית, להעמדת הנאשם בצו מבחן למשך שנה וחצי והטלת צו של"צ בהיקף של 150 שעות.

תמצית טיעוני הצדדים לעונש

ב"כ המאשימה סקרה את עובדות כתב האישום המתוקן ואת העבירה בה הורשע הנאשם, וטענה כי במעשיו פגע הנאשם בשלמות גופו וביטחונו של המתלונן. ב"כ המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם נע בין 8 ל-18 חודשי מאסר, והפנתה ל"ת"פ (שלום-ראשל"צ) 11051-01-16 מדינת ישראל נ' אלוחידי (12.9.2017). לשיטת ב"כ המאשימה, המלצתו העונשית של שירות המבחן אינה עומדת בקנה אחד עם מדיניות הענישה הנוהגת לגבי העבירה בה הורשע הנאשם. ב"כ המאשימה הגישה גיליון רישום פלילי של הנאשם, וציינה כי לחובתו גמר דין משנת 2019 שניתן בבית המשפט לנוער בעבירות סמים. לצד זאת, לאור התסקירים החיוביים, העבר הפלילי הלא מכביד של הנאשם והדרך השיקומית בה החל, הסכימה ב"כ המאשימה כי יש בכך כדי להצדיק חריגה ממתחם העונש ההולם, אולם, לטענתה, על החריגה מהמתחם להיות מתונה ומידתית בהתאם לנסיבות האירוע ובהתאם לאמור בפסיקותיו של בית המשפט העליון. ב"כ המאשימה טענה כי ברי ש"הרוח החיה" מאחורי האירוע היה נאשם 1 ועניינו חמור עשרות מונים מעניינו של הנאשם.

בסיום טיעוניה לעונש עתרה ב"כ המאשימה להטיל על הנאשם חמישה חודשי מאסר שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות, מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלונן.

ב"כ הנאשם טען כי בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן וכפי שעלה מתסקירי שירות המבחן, נאשם 1 היה זה שהחל באירוע, והנאשם נקלע לאירוע שלא לטובתו וניסה להפריד בין הצדדים, טרם מעשיו המתוארים בכתב האישום. ב"כ הנאשם טען כי הנאשם בחור צעיר, יליד 2001, ולו נסיבות חיים קשות ומורכבות כפי שעלה מתסקירי שירות המבחן, במסגרתם תוארה גם התייחסותו של הנאשם לאירוע ולחוויות מעצרו שהייתה עבורו מטלטלת. ב"כ הנאשם טען, כי הנאשם נרתם להליך טיפולי שיקומי משמעותי מאוד, השתלב בקבוצה טיפולית ושיתף פעולה.

לטענת ב"כ הנאשם, גם במסגרת התסקיר המשלים התרשם שירות המבחן כי הנאשם עודנו בהליך התבגרות, מגלה תובנות על עצמו ולוקח אחריות. בנוסף טען ב"כ הנאשם, כי כיום הנאשם מנהל אורח חיים יציב, ניתק קשרים חברתיים עם נאשם 1 ואחרים, חזר לעבודתו בחברה לשיווק רכבים וכי להתרשמות שירות המבחן חלה הפחתה בסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק מצידו.

ב"כ הנאשם עתר לקביעת מתחם ענישה הנע החל ממאסר על תנאי ועד 10 חודשי מאסר, וטען כי יש לחרוג בעניינו של הנאשם ממתחם הענישה ולאמץ את המלצתו השיקומית של שירות המבחן, לרבות הטלת פיצוי כספי משמעותי למתלונן, כפי שבית המשפט יסבור כי ראוי להטיל.

הנאשם ניצל את ההזדמנות לומר את דברו האחרון טרם גזר הדין, ולדבריו, אף אחד לא הכין אותו לאירועי החיים ולאופן ההתמודדות עם מצבי קיצון ולחץ. הנאשם שיתף כי לאחר האירוע נושא כתב אישום התגייס לשירות הצבאי, שירת בחטיבה מרחבית שומרון בתפקיד נהג וכי את שירותו הצבאי סיים לאחר שנה ו-11 חודשי שירות, נוכח קשיים אותם חווה בהיותו חייל בודד, בהם קשיים כלכליים. הנאשם טען כי עבר תהליך משמעותי בחודשים האחרונים, אינו נמצא באותו מקום בו היה בעבר, וכי הוא למד להעריך את עצמו, כשהשתתפותו בקבוצה הטיפולית תרמה לו למנף עצמו ולהתנהל בחיי בבגרות, באחריות ובאופן מיטיב.

דיון והכרעה

בכתב האישום מתואר אירוע אלימות, במהלכו שני הנאשמים, בצוותא חדא, תקפו את המתלונן, על רקע של מה בכך, וגרמו לו לחבלות של ממש.

כפי שנקבע בסעיף 40ב לחוק העונשין, לשם קביעת עונשו של הנאשם, על בית המשפט להתחשב בעקרון המנחה בענישה, הוא עקרון ההלימה, כלומר, קיום יחס הולם בין חומרת העבירה בנסיבותיה ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש שיוטל עליו.

בקביעת מתחם העונש ההולם את העבירה בהתאם לעקרון ההלימה, יש להתחשב בשלושה פרמטרים: האחד, הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בהם, השני, מדיניות הענישה הנהוגה, והשלישי, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כמפורט בסעיף 40ג (א) לחוק העונשין.

הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מעבירת האלימות בה הורשע הנאשם הם הגנה על שלומו, שלמות גופו, בטחונו האישי ושלוות נפשו של הפרט.

בחינת מידת הפגיעה בערכים המוגנים בנסיבות המקרה מובילה למסקנה כי הנאשם פגע בערכים המוגנים באופן מוחשי ומשמעותי, שעה שתקף את המתלונן, בצוותא חדא עם נאשם 1, ללא כל התגרות מצדו, וגרם לו לחבלות. עם זאת, חלקו של הנאשם היה קטן באופן משמעותי מזה של נאשם 1, שכן, על אף נוכחות הנאשם במקום, לא הוא יזם את האירוע, אלא החל בו נאשם 1 שתקף את המתלונן. בעת שנאשם 1 והמתלונן נפלו לרצפה, הגיח הנאשם, בעט פעמיים בפלג גופו העליון של המתלונן ובהמשך בעט בו פעם נוספת. על כן, מידת הפגיעה שפגע הנאשם במעשיו בערכים החברתיים המוגנים אינה נמצאת ברף הגבוה.

כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים דימם המתלונן מפניו ומפיו ונגרמו לו חבלות של ממש בדמות שבר במנדיבולה משמאל עם תזוזה של הפרגמטים מלווה בשן שבורה, שבר פרה-סימפיזיס מימין ושברים בעצמות אפו. מעשיהם של הנאשמים היו עלולים להסתיים אף בנזקים חמורים יותר למתלונן. כמו כן, כפי שנקבע בפסיקה לא אחת, אלימות המופעלת על קורבן העבירה עלולה גם להשפילו ולגרום לו לפגיעה רגשית ונפשית.

אין כל טענה לפיה נפגעה יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול במעשיו או את משמעותם. ב-ע"פ 5409/07 פלוני נ' מדינת ישראל (25.9.2007) הדגיש בית המשפט העליון כי יש להילחם בנגע האלימות על ידי הטלת עונשים מרתיעים ומשמעותיים:

"בימים אלה, בהם נגע האלימות פושה בחברה, מחייבת תכלית ההרתעה בדין הפלילי העברת מסר ברור ליחיד ולרבים, ועל כן, ככלל, מצדיקה היא הטלת עונש מאסר על עבריינים מסוגו של המערער. ענישה כאמור נדרשת גם על מנת להגן על הציבור באמצעות הרחקת העבריין האלים, בבחינת "ובערת הרע מקרבך". ב-ע"פ 8991/10 מכבי נ' מדינת ישראל (27.10.2011) הוסיף והדגיש בית המשפט העליון: "יש לעקור מן השורש את נגע האלימות שפשה בחברתנו. במלחמה זו מוטל על בתי המשפט תפקיד חשוב ביותר, שעיקרו הוקעת התופעה וגזירת עונשים מחמירים על אלו הבוחרים לנקוט בדרך האלימות". בחינת מדיניות הענישה הנוהגת בנוגע לעבירה בה הורשע הנאשם מעלה כי הוטלו על נאשמים עונשים במנעד רחב מאד, כאשר כל מעשה ומעשה נבחן לגופו, ונסיבות מקרה של פלוני מובחנות מנסיבות מקרה של אלמוני וכמו כן הענישה מוטלת בהתאם לנסיבותיהם השונות של הנאשמים שעמדו לדין.

בדרך כלל נעה הענישה בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו על דרך של עבודות שירות ועד למאסר בפועל. במקרים המתאימים, בהם עברו הנאשמים הליך שיקום משמעותי, שהצדיק חריגה ממתחם הענישה, הושתו עליהם עונשים קלים יותר בדמות מאסרים מותנים צווי של"צ ומבחן, ואילו במקרים בהם היו הנאשמים בעלי עבר פלילי מכביד שלא לקחו אחריות מלאה למעשיהם, הוטלו עליהם עונשי מאסר מאחורי סורג ובריח לתקופות משמעותיות. ראו והשוו: רע"פ 1454/21 פלוני נ' מדינת ישראל (4.3.2021); רע"פ 4968/14 פייבושנקו נ' מדינת ישראל (17.7.2014); עפ"ג (מחוז-ת"א) 1774-05-20 ספיבק נ' מדינת ישראל (18.6.2020); ת"פ (שלום-ים) 28986-08-19 מדינת ישראל נ' דגן (25.03.2024); ת"פ (שלום-קריות) 49079-11-23 מדינת ישראל נ' פלוני (19.2.2024); ת"פ (שלום-ים) 8317-11-19 מדינת ישראל נ' קראעין (1.6.2023); ת"פ (שלום-ת"א) 59762-03-17 מדינת ישראל נ' סנטיאברב (22.10.2018).

נוכח כל האמור ובשים לב לעקרון ההלימה, הערכים החברתיים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם, הפסיקה הנוהגת ונסיבות ביצוע העבירה ובהן בעיקר חלקו של הנאשם באירוע, מצאתי לנכון לקבוע כי מתחם העונש ההולם בעניינינו נע החל ממספר חודשי מאסר, שיכול וירוצו בדרך של עבודות שירות ועד ל-15 חודשי מאסר בפועל, וענישה נלווית. הלכה למעשה, שני הצדדים טענו כי בנסיבות המקרה יש לחרוג ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום, והמחלוקת ביניהם התמקדה במידת החריגה הראויה.

מטענות ב"כ המאשימה עלה כי לעמדתה, על אף ההליך השיקומי אותו עבר הנאשם עד כה, אין מקום לקבל את המלצות שירות המבחן ולסטות באופן כה משמעותי ממתחם הענישה, אלא מידת החריגה צריכה להיות מידתית ומתונה, באופן שהנאשם ירצה 5 חודשי מאסר על דרך של עבודות שירות לצד ענישה נלווית.

לעומתה, לעמדת ב"כ הנאשם יש מקום לחרוג ממתחם העונש ההולם בענייניו של הנאשם, בהתחשב בתהליך השיקומי שעבר ולאמץ את המלצות שירות המבחן להטלת צו של"צ וצו מבחן.

אשר למחלוקת זו, הודגש בפסיקת בית המשפט העליון כי בעקבות תיקון 113 לחוק העונשין, שעניינו הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, העיקרון המנחה בענישה הוא עקרון ההלימה, ולו נתונה זכות הבכורה. השיקום איננו חזות הכול, ומן הראוי להסיג שיקול זה לאחור ולהעדיף על פניו הלימה לחומרת המעשים ולתוצאותיהם (ראו לדוגמה ע"פ 7997/15 פאהום נ' מדינת ישראל (1.10.2017) וכן רע"פ 5826/19 מדינת ישראל נ' רפאל (21.01.2020)).

עם זאת, הפסיקה מייחסת לשיקולי שיקום משקל בלתי מבוטל בגזירת הדין, מתוך הכרה כי הדבר משרת גם את האינטרס הציבורי שבשיקום עבריינים.

בפסק הדין ב-ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל (18.4.2018), פורטו הפרמטרים המרכזיים העשויים להצביע על "סיכוי של ממש לשיקום", הכוללים בין היתר: המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם; הליך של גמילה מהתמכרות שהוא עובר; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה.

שוכנעתי כי עניינו של הנאשם הוא ייחודי נוכח גילו הצעיר, נסיבותיו האישיות הקשות והמאמצים שהשקיע עד כה בהליך הטיפול שנסאו פירות ורצונו להמשיך בדרך זה. כל אלו מצדיקים חריגה משמעותית ממתחם העונש ההולם עד כדי הימנעות משליחתו למאסר ולו בדרך של עבודות שירות, ואפרט -

הנאשם בראשית שנות ה-20 לחייו, לחובתו גמר דין אחד מבית המשפט לנוער, והוא לא עבר עבירות נוספות מאז האירוע נשוא תיק זה. הנאשם עשה כברת דרך מאז האירוע נושא כתב האישום, החל טיפול קבוצתי ופרטני בתכנית ייעודית לצעירים במסגרת שירות המבחן, ובהמשך השתלב בקבוצה טיפולית נוספת המשכית לעוברי חוק צעירים, בה הוא מצוי גם כיום.

לאורך כל שלבי ההליך המשפטי, הביע הנאשם חרטה וצער בגין מעשיו והיה נאות לקבל טיפול ולעלות על דרך המלך.

כפי שעלה מהתסקירים, הנאשם בעל נסיבות משפחתיות קשות ומורכבות ביותר ועבר מסכת חיים לא פשוטה. למרות זאת, הצליח הנאשם להתגבר על קשיים רבים, מצא את הכוחות והמוטיבציה לגייס כוחותיו ולפעול לעריכת שינוי של ממש באורחות חייו, לרבות הפסקת שימוש בסם מסוג קנאביס, התנתקות מחברה שולית בה היה מעורב, השתלבות בעבודה יציבה ושיתוף פעולה בטיפול.

תסקירי שירות המבחן משקפים את השינוי המיטיב שחל בנאשם, הירתמותו להליך הטיפול וניהול אורח חיים יציב ונורמטיבי. למן התסקיר הראשון היה שירות המבחן מגובש בהערכתו כי הנאשם צועד בדרך השיקום, וכך גם שני התסקירים הנוספים, הצביעו על המשך התקדמות בתהליך השיקום.

שירות המבחן התרשם כי הנאשם לקח אחריות מלאה על מעשיו, הביע חרטה כנה, ושיתף פעולה באופן מלא לאורך כל התקופה עם גורמי הטיפול, ומגלה נכונות להמשך טיפול. נוכח זאת, להערכת שירות המבחן, הסיכון להישנות ביצוע עבירות מצדו פחת.

במסגרת שיקולי בעניין זה, לקחתי בחשבון את כלל הנסיבות לקולה, לרבות גילו של הנאשם שהיה כבן 19 במועד ביצוע העבירה, הודאתו של הנאשם והחיסכון בזמן שיפוטי יקר, נסיבות חייו, תיקון כתב האישום וחלקו של הנאשם באירוע נשוא כתב האישום, המעצר בו היה הנאשם לראשונה בחייו שגרם להרתעתו, ולראייה, חלפה תקופה של כארבע שנים מאז האירוע נושא כתב האישום במהלכה לא נפתחו נגד הנאשם תיקים נוספים, האמור בתסקירי שירות המבחן ואת האינטרס הציבורי.

בנוסף, התרשמתי מדבריו של הנאשם בעת הדיון בבית המשפט טרם גזר הדין כדברים כנים, המעידים על בגרות והפנמת הפסול שבמעשיו, כמו גם רצונו ללכת בדרך הישר.

לאור כל האמור ולנוכח תהליך השיקום הממשי והמרשים של הנאשם, מצאתי כי יש מקום במקרה הזה לסטות באופן משמעותי ממתחם העונש ההולם, באופן אשר ימנע רגרסיה במצבו של הנאשם, להושיט לו יד ולאפשר לו להמשיך את התהליך הטיפולי בו הוא מצוי, תוך העדפת הפן השיקומי והטלת ענישה של צו מבחן לצד צו של"צ ומאסר מותנה על פני עונש מאסר בדרך של עבודות שירות.

על מנת לאזן בין חומרת המעשים לענישה המקלה, מצאתי לאמץ את המלצת שירות המבחן תוך הגדלת היקף שעות השל"צ ל-250 שעות, אותן יוכל הנאשם לשלב יחד עם המשך ההליך הטיפולי ועם עבודתו. כמו כן, אני סבורה כי אין להתעלם מהנזק שנגרם למתלונן, וכהצעת ב"כ הנאשם, מצאתי לנכון להטיל על הנאשם לשלם פיצוי ראוי למתלונן. סוף דבר

נוכח כל האמור לעיל, אני גוזרת על הנאשם את העונשים כדלקמן:

- א. מאסר על תנאי למשך 5 חודשים, והנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם כן יעבור בתוך שלוש שנים מהיום כל עבירת אלימות מסוג פשע.
- ב. מאסר על תנאי למשך 3 חודשים, והנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם כן יעבור בתוך שלוש שנים מהיום כל עבירת אלימות מסוג עוון.
- ג. הנאשם יעמוד בפיקוח של קצין מבחן, כאמור בפקודת המבחן (נוסח חדש) תשכ"ט-1969, לתקופה של 12 חודשים, שתחילתה היום, ויפעל בהתאם לתכנית הטיפולית, להנחיות ולפיקוח שירות המבחן.
- הנאשם מוזהר על ידי בית המשפט כי אם לא ימלא אחר צו המבחן מכל בחינה שהיא או יעבור עבירה נוספת בתקופת המבחן, בית המשפט רשאי לגזור את עונשו מחדש ולהטיל עליו עונש בגין תיק זה, בנוסף לעונש שנגזר עליו.
- ד. פיצוי בסך ₪ 5,000 למתלונן, עד תביעה מספר 1, שישולם לא יאוחר מיום 1.9.2024. על המאשימה להעביר למזכירות בית המשפט תוך 30 ימים את פרטי המתלונן הנדרשים לשם ביצוע התשלום.
- הפיצוי יועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, וניתן יהיה לשלמו תוך שלושה ימים מיום גזר הדין באחת הדרכים המפורטות באתר האינטרנט של המרכז.
- ה. ניתן צו של"צ בהיקף של 250 שעות, שיבוצע בהתאם לתכנית שתגובש על ידי שירות מבחן, ותוגש לאישורו של בית המשפט תוך 30 ימים. על הנאשם להשלים את מכסת השעות בתוך שנה מהיום.
- מובהר כי שירות המבחן רשאי לשנות בכל עת את מקום ההשמה של עבודות השל"צ, ובמקרה כזה אין צורך בדיון, ודי במשלוח הודעה לנאשם עם העתק לביהמ"ש.
- מובהר לנאשם כי ככל שלא יבצע את צו השל"צ כנדרש, ניתן יהיה להפקיע את צו השל"צ ולהטיל עליו עונש אחר תחתיו.
- המזכירות תשלח העתק גזר הדין לשירות המבחן.
- זכות ערעור לבית המשפט מחוזי מרכז-לוד תוך 45 ימים מהיום.
- ניתן והודע, ד' סיוון תשפ"ד, 10 יוני 2024, במעמד הצדדים.